

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๕/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง

นางอมรรรณ สุขปิ่น ที่ ๑

ผู้ร้อง

นายประสูตร มีพยุ่ง ที่ ๒

นางอนุกุล อรรถาเวช ที่ ๓

นายไพบุลย์ มีพยุ่ง ที่ ๔

กรมชลประทาน ที่ ๑

กระทรวงการคลัง ที่ ๒

กรมธนารักษ์ ที่ ๓

สำนักงานธนารักษ์พื้นที่พิษณุโลก ที่ ๔

ศาลปกครองพิษณุโลก ที่ ๕

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางอมรรรณ สุขปิ่น และคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางอมรรรณ สุขปิ่น (ผู้ร้องที่ ๑) นายประสูตร มีพยุ่ง (ผู้ร้องที่ ๒) นางอนุกุล อรรถาเวช (ผู้ร้องที่ ๓) และนายไพบุลย์ มีพยุ่ง (ผู้ร้องที่ ๔) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งสี่เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของนางละมุด มีพยุ่ง ในกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๓๑๓๒ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๘๖๒ ตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

- ๒ -

ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพจากการที่กรมชลประทาน (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ดำเนินโครงการชลประทานพิษณุโลก ฝั่งซ้าย ระยะที่ ๒ เพื่อจัดสรรน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกทั้งสองฝั่งของแม่น้ำน่าน กำหนดเริ่มโครงการ ปี ๒๕๑๖ และสิ้นสุดโครงการปี ๒๕๒๘ ผู้ร้องทั้งสองอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้วิธีการเจรจาตกลงซื้อขาย ที่ดินตามแนวทางปฏิบัติของมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๑๕๕/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๐ เรื่อง การเวนคืนที่ดินของทางราชการ โดยไม่สุจริตและ หลอกลวงว่าหากไม่ขายจะถูกเวนคืนที่ดินและไม่ได้รับเงิน ทำให้นางละมุด มีพยุง หลงเชื่อโดยสุจริต จำต้องขายที่ดินและโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่กระทรวงการคลัง (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ต่อมาสำนักงานธนารักษ์ พื้นที่พิษณุโลก (ผู้ถูกร้องที่ ๔) นำที่ดินดังกล่าวขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ มีกรมธนารักษ์ (ผู้ถูกร้องที่ ๓) เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ปัจจุบันโครงการดังกล่าวไม่ได้ดำเนินการต่อ เนื่องจากปริมาณต้นทุนน้ำมีไม่เพียงพอ และไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ กระทั่งต่อสิ่งแวดลอมและระบบนิเวศโดยกว้าง ส่งผลให้ถูกยกเลิกไป ผู้ร้องทั้งสอง เห็นว่าการใช้ที่ดินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการซื้อขายที่ดินจึงขอคืนที่ดินจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ประกอบกับเจ้าของที่ดินบางแปลงที่ไม่ขายที่ดินให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ กลับไม่ถูกเวนคืนและยังสามารถ ใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อไปได้ การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๔ ในการได้มาซึ่งที่ดิน และไม่ดำเนินการคืนที่ดินดังกล่าวให้ผู้ร้องทั้งสองไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๐ ทวิ เป็นการละเมิดสิทธิของราษฎรที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๕๘ ผู้ร้องทั้งสองฟ้องคดี ต่อศาลปกครองพิษณุโลก (ผู้ถูกร้องที่ ๕) ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๑/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๗ ขอคืนที่ดินพิพาท ผู้ถูกร้องที่ ๕ เห็นว่า การได้มาซึ่งที่ดินโดยการตกลงซื้อขายปกติ เป็นความสมัครใจของผู้ซื้อและผู้ขาย เมื่อเจ้าของที่ดินได้รับค่าทดแทนแล้ว เป็นการซื้อขายเสร็จ เต็ดขาด ประกอบกับมีข้อเท็จจริงอีกว่าที่ดินบางแปลงของเจ้าของที่ดินอื่น ไม่ยอมขายหรือแบ่งที่ดิน ให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้บังคับซื้อโดยการออกกฎหมายว่าด้วยการเวนคืน การที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่คืนที่ดินดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง ผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ในคดีหมายเลขดำที่ อ. ๙๗๒/๒๕๖๗ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา ผู้ร้องทั้งสองเห็นว่า การกระทำของ ผู้ถูกร้องที่ ๕ ที่พิพากษาโดยไม่ได้แสวงหาข้อเท็จจริงการได้มาซึ่งที่ดินพิพาทเสียก่อน ไม่เป็นไปตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๕ วรรคสาม และมาตรา ๖๑ ประกอบระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วย

- ๓ -

วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๕๐ ข้อ ๕๑ ข้อ ๕๒ และข้อ ๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

ผู้ร้องทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าเป็นเรื่องร้องเรียนอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อได้รับข้อเท็จจริงครบถ้วนแล้วจะนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป แต่เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องทั้งสี่มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องทั้งสี่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การได้มาซึ่งที่ดินของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๔ ไม่ได้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๐ ทวิ

๒. สัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๒

๓. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๔. ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๔ คืนที่ดินพิพาทให้กับผู้ร้องทั้งสี่ที่เป็นทายาท

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสี่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

- ๔ -

ความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระ อันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้าม ตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้อง ตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำ ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณีอย่างหนึ่ง อย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่น มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องทั้งสี่กล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๔ ในการได้มาซึ่งที่ดินพิพาทและไม่ดำเนินการคืนที่ดิน ให้ผู้ร้องทั้งสี่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๐ ทวิ เป็นการละเมิด สิทธิของราษฎรที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๕๘ และการพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๕ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องทั้งสี่ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดอันทำให้ผู้ร้องทั้งสี่ มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงผู้ถูกร้องที่ ๔ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือเป็น การดำเนินการตามกฎหมายในการได้มาซึ่งที่ดินของรัฐด้วยการเจรจาซื้อขายที่ดินพิพาท ผู้ร้องทั้งสี่ ยื่นฟ้องคดีต่อผู้ถูกร้องที่ ๕ และผู้ถูกร้องที่ ๕ พิพากษาว่ากรณีดังกล่าวเป็นการได้มาซึ่งที่ดิน โดยตกลงซื้อขายปกติด้วยความสมัครใจของผู้ซื้อและผู้ขาย เมื่อเจ้าของที่ดินได้รับค่าทดแทนแล้ว เป็นการซื้อขายเสร็จเด็ดขาด พิพากษายกฟ้อง อันเป็นการใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มี อิสระในการพิจารณาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี ของศาลปกครองสูงสุด กรณีเรื่องของผู้ร้องทั้งสี่เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดี

- ๕ -

ของศาลอื่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

(คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๘)

48/

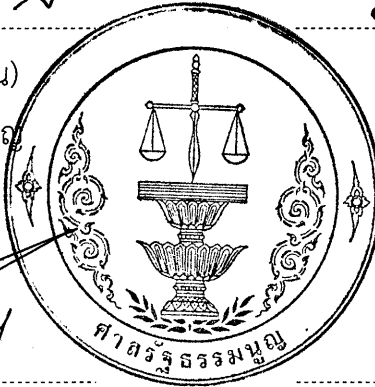
(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

0/nn 11/11/11 ✓

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ